

Hozzá tartozó temetésén való részvétel iránti kérelem, panasz

Kitöltési útmutató

Most a hozzá tartozó temetésén való részvétel kérelem elkészítéséhez szükséges kitöltési útmutatót olvassa. Ha végigolvasta ezt az útmutatót, akkor könnyebben el tudja készíteni a kérelmet és a panaszt is. Ezekhez mintákat készítettünk, amelyeket [itt](#) tud elolvasni.

Az, hogy méltó módon elbúcsúzzunk elhunyt szerettünktől, olyan alapvető emberi igény, amelyről csak kivételesen, a legszükségesebb esetekben lehet megfosztani valakit. Ezért a büntetés-végrehajtásról szóló törvény is biztosítja, hogy a fogvatartottak részt vehessenek közeli hozzátartozójuk, családtagjuk temetésén. A törvény szerint csak kivételes esetben lehet megtiltani a temetésén való részvételt. Azonban a panaszok alapján sajnos azt tapasztaljuk, hogy a gyakorlat az, hogy a temetésén való részvételt csak nagyon ritkán engedélyezik. A rendelkezésünkre álló adatok szerint 2022-ben és 2023-ban 182-en szerettek volna kimenni közeli hozzátartozójuk temetésére, ebből kevesebb mint egynegyedüknek, összesen 46 fogvatartottnak engedték meg ezt.

A Magyar Helsinki Bizottságnál mintabeadványokat írtunk azoknak a fogvatartottaknak, akik szeretnének részt venni a családtagjuk temetésén. Abban bízunk, hogy a mintabeadványokkal egyszerűbb lesz az ügyintézés, a megalapozott kérelmek alapján pedig többeknek engedik a búcsút, és így érdemes is lesz benyújtani ezeket. Korábban több ügyben láttuk – így a túlsúfoltság, és a plexi esetében –, hogy ha sokan kérelmeznek, panaszolnak, akkor idővel megváltozhat a gyakorlat.

Ki nyújthatja be a kérelmet?

A kérelmet az a fogvatartott nyújthatja be, akinek elhunyt egy közeli hozzátartozója, és szeretne részt venni a temetésén. A kérelmet elítéltek részére írtuk, de azt átfogalmazva letartóztatott, őrizetben lévő, elzárást, szabálysértési elzárást töltő, javítóintézeti nevelés alatt állók is benyújthatják.

A törvény csak közeli hozzátartozó halála esetén biztosítja a fogvatartottnak azt a lehetőséget, hogy részt vegyen a temetésén.

Ki a közeli hozzátartozó?

A törvény szerint közeli hozzátartozó:

1. a fogvatartott házastársa
2. a fogvatartott élettársa
3. a fogvatartott egyeneságbeli rokona, azaz édesapja, édesanyja, gyermeke, unokája, nagyszülője, akkor is ha örökbefogadott gyermek vagy örökbefogadó szülő; mostoha gyermek vagy szülő; nevelt gyermek vagy nevelőszülő (a gyermekvédelmi nevelőszülő azonban nem közeli hozzátartozó)
4. a fogvatartott testvére, féltestvére (akkor is, ha örökbefogadás alapján testvérek).

Milyen törvényre kell hivatkoznom, ha szeretnék részt venni a hozzátartozóm temetésén?

A rendkívüli eltávozás engedélyezése érdekében a Bv.tv. 123. § (1) bekezdésére kell hivatkoznia, ha Ön elítélt, elzárást vagy szabálysértési elzárást tölt.

Ha letartóztatott vagy Őrizet alatt áll, akkor a Bv.tv. 394. § (3) bekezdésére, ha kényszergyógykezelt, akkor a Bv.tv. 337. § (2) bekezdésére, ha javítóintézeti nevelését tölti, a Bv.tv. 466. § (1) bekezdésére kell hivatkoznia.

Szabadon vagy bilincsben mehetek ki a temetésre, ha engedélyezik a részvételt?

A törvény lehetőséget biztosít arra, hogy Ön szabadon, Őrzés (felügyelet kíséréte) és mozgáskorlátozó eszközök (bilincs, vezetősár) nélkül vegyen részt a temetésen. Erre azonban a gyakorlatban ritkán kerül sor. A fogvatartottak általában bilincsben, Őrök kíséréte mellett vesznek részt a szertartáson. Ez érzelmileg megterhelő lehet Önnek és a családjának. Ha ilyen körülmények között inkább nem szeretne részt venni a temetésen, a kérelemben és a húzza ki azt a részt, hogy az Őrzést és a mozgáskorlátozó eszközök alkalmazását vállalja a temetésen való részvétel érdekében (a kérelemben alulról a 3. bekezdés, a panaszban alulról az 4. bekezdés).

Ha kiengednek, mennyit kell fizetnem?

Ha „simán” kimehet, annak nincs költsége. Ekkor meg fogják Önnek mondani, hogy hova mehet és mikorra kell visszaérkeznie az intézetbe. Ha nem érkezik vissza, azt szigorúan büntetik.

Ha Őréssel engedélyezik a temetésen való részvételét, az előállítás akár többszáz ezer forintba is kerülhet. A kérelem benyújtásakor kérhet tájékoztatást arról, hogy mennyit kell majd fizetnie. A bv. intézet meg is előlegezheti a költségeket. Erre rendszerint akkor kerülhet sor, ha Ön vagy a családja jó anyagi helyzetben van, dolgozik, vagy van valamilyen más bevétele. Az előlegezést a kérelemben kell kérnie.

Kell ügyvéd a beadványokhoz?

A kérelmet, panaszt a bv. intézet parancsnoka és az agglomerációs központ vezetője részére Ön is benyújthatja, nem kell hozzá ügyvéd.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságához (strasbourgi bíróság) is benyújthatja a kérelmet ügyvéd nélkül, azonban ha a Bíróság befogadja a kérelmét, az eljárás további részéhez szüksége lesz ügyvédre.

Kell-e fizetnem a beadványok benyújtásáért?

Nem. Mindegyik eljárás ingyenes. Nem kell illetéket vagy díjat sem fizetnie. Ha ügyvédet bíz meg, a díjában vele kell megállapodnia.

Milyen eredménye lehet a beadványaimnak?

Kedvező esetben a bv.-hez benyújtott kérelméről még a temetés előtt döntenek, és engedélyezik, hogy Ön részt vegyen a temetésen. Ha ez nem így történt, és Ön az agglomerációs központ vezetője döntésének kézhezvételét követő 4 hónapon belül az Emberi Jogok Európai Bíróságához (strasbourgi bíróság) fordul, a bíróság megállapíthatja az egyezményesértést és pénzbeli jóvátételt ítélhet meg Önnek.

Kinek és mikor kell beadnom a beadványokat, hogy részt vehessek a temetésen?

1. **Adjon be kérelmet a bv. intézet parancsnokához.** A parancsnok általában 30 napon belül köteles elbírálni a kérelmet, ha szükséges többletidő, akkor 60 napon belül. Mivel sokszor egy temetés a halált követően 30 napon belül megtörténik, kérni kell, hogy soron kívül döntsenek.

2. Ha a parancsnok elutasítja a kérelmet, akkor az elutasításról szóló határozat Ön általi átvételétől számított **15 napon belül adjon be panaszt az agglomerációs parancsnoknak.** A panaszt annak a bv.

intézetnek kell beadni, amelyiknek a parancsnoka nem engedélyezte, hogy Ön részt vegyen a temetésen, de az agglomerációs központ vezetőjének kell címezni.

3. Ha az agglomerációs központ vezetője elutasítja a panaszát, az elutasítást tartalmazó határozat Ön általi átvételét vagy a temetést követő **4 hónapon belül az Emberi Jogok Európai Bíróságához** (strasbourgi bírósághoz) fordulhat. Azt a dátumot kell alapul vennie a 4 hónap számolásánál, amelyik korábbi (vagy a temetés vagy a határozat átvétele).

Mit és hogyan írjak a parancsnokhoz írt kérelembe?

- A kérelem elején töltsse ki az adatokat (neve, nyilvántartási száma, végrehajtási fokozata, bv. intézet megnevezése, részleg, zárkaszám).
- A kipontozott részbe írja le, hogy
 - milyen rokoni kapcsolat fűzte az elhunythoz,
 - mikor történt a haláleset,
 - a temetésre hol és mikor fog sor kerülni.
- Írja le, hogy milyen személyes viszonyban volt az elhunyttal. Ha Ön a fogvatartása alatt rendszeresen tartott kapcsolatot az elhunyttal, ezt írja bele a kérelembe, és azt is, hogy ezt milyen formában tette (személyes látogatás, telefon, Skype, levél). Ha nem tartottak kapcsolatot, írja le, hogy miért nem, és hogy miért fontos Önnek mégis a temetésen a részvétel.
- A kipontozott részben írja le, hogy az előállítás és az utazás költségeit letéti pénze terhére fizeti meg. Ha nem rendelkezik elegendő letéti pénzzel, a kérelembe írja bele, hogy kérelmezi a költségek megelőlegését, és hogy Ön vállalja, hogy az költséget utólag megfizeti. Ha a családja vállalja az összeg megfizetését, az erről szóló nyilatkozatot csatolja a kérelemhez. Ha a családja fizetné az Ön temetésre való kiszállításának költségét, akkor érdemes a pénzt beküldeni Önnek „védett pénzként”. (Ha Önnek tartozása van, akkor havonta 150 ezer forint feletti beküldött összegből azt a bv. intézet levonhatja.)
 - A kipontozott részben írja le azt is, hogy a meglátása szerint az Ön temetésen való részvétele miért nem jelent veszélyt a közbiztonságra. Olyanokat tud írni a kérelembe, hogy:
 - jó a magaviselete,
 - betartja a szabályokat,
 - nincsen Önnel szemben folyamatban büntetőeljárás
 - általában stabil a pszichés állapota,
 - nem volt fegyelmiye, jutalma(ka)t kapott,
 - nem súlyos, vagy nem erőszakos bűncselekményért ítélték el,
 - a szabadulásáig rövid idő van hátra,
 - a családja összetartó, szeretne Önnel közösen búcsúzni az elhunyttól,
 - stb.

- A kérelemhez csatolja a halálesetről szóló hivatalos dokumentumot (halottvizsgálati bizonyítvány, halotti anyakönyvi kivonat) és a temetés időpontjáról és helyéről szóló hivatalos iratot (pl. amit a temetkezési hely, vállalat, egyház, stb. állít ki). Ha a kérelem benyújtásának időpontjában nincsenek meg Önnek ezek az iratok, a kipontozott részbe írja bele, hogy az idő rövidege miatt ezeket még nem tudta beszerezni, de ez folyamatban van, illetve, hogy ezeket az iratokat Ön a temetésre való eltávozás ideje alatt beszerzi és visszaérkezésekor bemutatja a bv. intézetnek a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 75. § (3) bekezdésének megfelelően.
- A kérelmet minél előbb adja be.
- Kérjen sürgősségi eljárást, hogy még a temetés előtt kapjon döntést és a panaszra is legyen ideje, ha ez szükséges.

Készítettünk egy [mintabeadványt](#), hogy Ön könnyebben megírhasa a saját beadványát.

Mit tegyek, ha a parancsnok elutasítja a temetésen való részvételre vonatkozó kérelmemet?

Ha a parancsnok elutasítja a kérelmet, akkor az elutasításról szóló határozat Ön általi átvételétől számított **15 napon belül adjon be panaszt az agglomerációs parancsnoknak**. A panaszt annak a bv. intézetnek kell beadnia, amelyiknek a parancsnoka a döntést hozta, de az agglomerációs központ vezetőjének kell címezni.

- A kérelem tetején töltsse ki az adatokat (neve, nyilvántartási száma, végrehajtási fokozata, bv. intézet megnevezése, részleg, zárkaszám).
- A kipontozott részbe írja bele, hogy miért nyújtotta be a kérelmet, abban melyek a legfontosabb pontok (melyik hozzátartozója hunyt el, mikor történt a haláleset, milyen kapcsolat fűzte Önt az elhunythoz, a temetésre hol és mikor fog sor kerülni.)
- A kipontozott részbe írja be, hogy miért nem helytálló a parancsnok döntése, illetve a döntés indokaival miért nem ért egyet, mi az Ön véleménye.
- Ha a határozat nem tartalmaz alapos, érdemi indokolást (pl. amiatt utasították el a kérelmét, mert a biztonsági szakterület szerint magas biztonsági kockázattal járna az előállítása) a panaszba írja bele, hogy az Önnek nem volt megismerhető, hogy a döntés, a döntést megalapozó vélemények milyen tényeken alapul, ezért azokkal szemben nem lehet érvelni.

Készítettünk egy [mintapanaszt](#), hogy Ön könnyebben megírhasa a saját panaszát.

Mi tegyek, ha az agglomerációs központ vezetője sem engedélyezi a temetésen való részvételemet?

Ha nem engedték, hogy részt vegyen a temetésen, a temetéstől számított 30 napon belül kérheti, hogy a sírhelyet meglátogathassa és kegyeletét utólagos leróghassa.

Az elutasító határozat átvételét vagy a temetés napját követő **4 hónapon belül az Emberi Jogok Európai Bíróságához** fordulhat. Attól a dátumtól kell számolnia a 4 hónapot, amelyik esemény (határozat átvétele vagy a temetés) korábban volt.

Mikor érdemes az ügyészséghez fordulni?

Ha az agglomerációs központ vezetője is elutasította a panaszát, de a temetés még nem zajlott le, akkor a bv. törvényességi felügyeletét ellátó **vármegyei főügyészséghez is** nyújthat be panaszt.

Fontos tudnia, hogy az ügyészség csak a jogszabályok betartását vizsgálhatja, tehát önmagában amiatt nem járhat el, mert a parancsnok helytelen döntést hozott. Az ügyészségre akkor érdemes panaszt benyújtania a, hogy az intézeti vagy az agglomerációs parancsnok pl. nem hozott határidőben döntést, nem indokolta meg a döntését, vagy más módon sértett jogszabályt a határozat.

A panasz megtételének nincsen határideje, de ha be szeretné nyújtani, akkor érdemes mielőbb megtenni, hogy a főügyészség a temetés előtt dönthessen a panaszról. Az ügyési panaszban az agglomerációs központ vezetője részére benyújtható mintapanasz felhasználásával írja le, hogy a parancsnok és az agglomerációs központ vezetője miért hozott jogsértő döntést.

Ha a főügyészség elutasítja a panaszát, **8 napon belül** nyújthat be felülvizsgálati kérelmet a **Legfőbb Ügyészséghez**. A felülvizsgálati kérelmet a vármegyei főügyészség címére kell küldeni, a címzettnek pedig a Legfőbb Ügyészséget kell beírni.

Mikor mehetek a strasbourgi bírósághoz?

Az Emberi Jogok Európai Bíróságához akkor fordulhat, ha a temetés napjáig valamennyi lehetséges jogi lépést megtette: kérelemmel fordult a parancsnokhoz, panaszt adott be az agglomerációs központ vezetőjéhez. Ha a temetés már lezajlott, akkor nem kell több jogi lépést tennie (de az nem megfelelő, ha lenne ideje beadni valamelyik panaszt, de Ön ezt nem teszi meg, ekkor nem meríti ki a hazai hatékony jogorvoslatokat, és a strasbourgi bíróság el fogja utasítani a kérelmét).

Rövidesen készítetünk egy beadványmintát a strasbourgi bírósághoz, hogy Önnek könnyebb legyen elkészítenie a sajátját.

Kitől kérhet további segítséget?

Ha jogi tanácsra van szüksége, írjon a Magyar Helsinki Bizottságnak. Minden hozzánk fordulónak válaszolunk. A Magyar Helsinki Bizottság postacíme: 1242 Budapest, Pf. 317.

A Bizottság ügyvédet csak kivételes esetekben tud adni, amelyről a szervezetnek kell döntenie. A döntéshez minden információra, iratra szükségünk van.